
Vergaderjaar 2004–2005

29 800 VI

**Vaststelling van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2005**

Nr. 169

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VREEMDELINGENZAKEN EN
INTEGRATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2005

Bij brief van 28 juni 2004 (kenmerk: 5293391/04/DGIAV/SCV) heb ik toegezegd u te informeren over de stand van zaken van de informatie-uitwisseling tussen de Strafrechtketen en Vreemdelingenketen (werkwijze Vreemdelingen in de Strafrechtketen, kortweg VRIS). Hierbij kom ik deze toezegging na.

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
M. C. F. Verdonk

1. Voorgeschiedenis

Van april 1998 tot april 1999 heeft in de politieregio Rotterdam-Rijnmond het project «Vreemdelingen in de Strafrechtketen» (VRIS) plaatsgevonden. Doelstelling van dit project was te komen tot een effectieve aanpak van stelselmatig overlastveroorzakende criminele vreemdelingen. Een van de aanbevelingen van het eindrapport van het project betreft het realiseren van een adequate informatie-uitwisseling tussen de strafrechtketen en de vreemdelingenketen. Dit heeft geleid tot het opstellen van een ketenbrede uniforme VRIS-werkwijze, vastgelegd in een protocol.

De doelstellingen van het VRIS-protocol zijn dat:

- vreemdelingrechtelijke consequenties worden verbonden aan het plegen van strafbare feiten. Dit betekent dat criminele (illegale) vreemdelingen na ommekomst van hun straf uit Nederland dienen te worden verwijderd, bij voorkeur rechtstreeks vanuit strafrechtelijke detentie (dus zonder inzet van vreemdelingenbewaring) en, indien van toepassing, met een ongewenstverklaring;
- met het in de strafrechtketen bekend zijn van de verblijfsrechtelijke status van de vreemdeling, specifieke voor vreemdelingen geldende werkwijzen en beleidsregels kunnen worden toegepast.

Voor het ondersteunen van de uitvoering van het VRIS-protocol door een geautomatiseerd systeem is het project «Informatie-uitwisseling tussen Strafrechtketen en Vreemdelingenketen» (ISV) ingericht. De voornaamste doelstelling van het project is het realiseren van een koppeling tussen de Verwijsindex Personen (VIP) van de strafrechtketen en de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV) van de vreemdelingenketen.

2. Herziening van het VRIS-protocol

Medio 2004, in de periode dat ik met uw Kamer over de VRIS-werkwijze heb gesproken en nadere informatie heb toegezegd, wordt zowel in de strafrechtketen als in de vreemdelingenketen geconcludeerd dat het aanvankelijk vastgestelde VRIS-protocol actualisering behoeft. Verschillende ontwikkelingen spelen hierbij een rol, zoals:

- het besluit van het Openbaar Ministerie om vanuit het OM intensiever in te gaan zetten op de ondersteuning van de VRIS-werkwijze;
- de intensivering van de aandacht voor openbare orde aspecten in toelatingskwesties, in het verlengde van het Veiligheidsprogramma «Naar een veiligere samenleving»;
- de inzet op professionalisering van het identiteitsonderzoek door de politiekorpsen, in het verlengde van de overdracht van reguliere toelatingstaken van de politie aan IND en gemeenten (en de mede daardoor mogelijk geworden intensivering van het vreemdelingen-toezicht)
- de aansluiting van de Koninklijke Marechaussee (KMar) op de VRIS-werkwijze;
- de ontwikkeling van geautomatiseerde systemen van de verschillende uitvoerders in de strafrecht- en vreemdelingenketen, die het uiteindelijk mogelijk zullen maken om ook landelijk informatie te genereren over de uitvoering van de VRIS-werkwijze.

Van augustus tot en met december 2004 is in landelijk werkgroepverband – met vertegenwoordigers van de politiekorpsen, de KMar, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), het OM en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) aan de actualisering gewerkt.

Belangrijk kenmerk van het herziene protocol is de grotere nadruk op het in een zo vroeg mogelijk stadium vaststellen van de identiteit en nationaliteit en daarmee de verblijfsrechtelijke status van een van criminele feiten verdachte vreemdeling door de politie en de IND. Het strafrechtelijk en vreemdelingenrechtelijk vervolgtraject kan daardoor voor de ketenpartners makkelijker verlopen en leiden tot meer verwijderingen van criminele vreemdelingen zonder verblijfsrecht of na intrekking van hun verblijfsrecht, en tot meer ongewenstverklaringen. Ook wordt in het herziene protocol sterker benadrukt dat de illegale vreemdeling bij onmiddellijke invrijheidstelling altijd overdragen wordt aan de politie voor verdere vreemdelingrechtelijke toetsing.

De implementatie van het herziene protocol in de vreemdelingenketen verwacht ik, op basis van de afspraken die daaromtrent met de verschillende uitvoerders zijn gemaakt, per september 2005. Per september zal daartoe ook een verwijzing naar de VRIS-werkwijze worden opgenomen in de Vreemdelingencirculaire 2000.

Na implementatie van het herziene protocol zal de landelijke VRIS-werkgroep periodiek bijeen blijven komen om de voortgang te monitoren en eventuele (ketenbrede) knelpunten aan te pakken. Het VRIS-protocol moet gezien worden als een dynamisch document is, dat op gezette tijden aangepast dient te worden aan ontwikkelingen in de strafrechtketen en vreemdelingenketen.

3. Geautomatiseerde informatie-uitwisseling tussen Strafrechtketen en Vreemdelingenketen (ISV)

Met het vastleggen van de ketenbrede afspraken over informatie-uitwisselingsmomenten in een protocol is aan één onderdeel van het realiseren van een adequate informatie-uitwisseling tussen strafrechtketen en vreemdelingenketen voldaan. Wat resteert is het ondersteunen van deze informatie-uitwisseling door een geautomatiseerd systeem. Hiervoor is het project «Informatie-uitwisseling tussen Strafrechtketen en Vreemdelingenketen» (ISV) ingericht.

Op 1 maart 2005 is de voornaamste doelstelling van het ISV-project gerealiseerd, met het operationeel worden van de koppeling tussen de Verwijsindex Personen (VIP) van de strafrechtketen en de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV) van de vreemdelingenketen. Hierdoor kan enerzijds de strafrechtketen beschikken over de persoonsgegevens en de verblijfsstatusgegevens van vreemdelingen, en wordt anderzijds de vreemdelingenketen door de vermelding van het VIP-nummer in de BVV geïnformeerd over het zich in de strafrechtketen bevinden van de betreffende vreemdeling.

In het najaar van 2005 wordt aan de hand van het herziene protocol bepaald welke informatie tussen ketenpartners geautomatiseerd uitgewisseld kan worden.

4. Rapporteren over VRIS

Het bewerkstelligen van een uitzetting uit Nederland van een illegale criminele vreemdeling die op grond van het strafrecht is aangehouden is het resultaat van de inspanning van meerdere organisaties uit zowel de strafrechtketen als de vreemdelingenketen. In veel gevallen is het resultaat tevens afhankelijk van de medewerking van de vreemdeling bij het vaststellen van zijn identiteit. Met de ketenbrede invoering van het herziene VRIS-protocol worden in september van dit jaar door de landelijke VRIS-werkgroep ketenbrede afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheden van de verschillende organisaties voor het registreren van en

rapporteren over uitvoering van de VRIS-werkwijze. Hierbij dienen de kerntaken van uitvoeringsorganisaties als uitgangspunt.

Deze afspraken, tezamen met de investeringen die in de afgelopen periode zijn gedaan in een meer uniforme informatiehuishouding binnen de vreemdelingenketen, maken het mogelijk om, naar verwachting vanaf begin 2006¹, landelijk ketenbrede informatie te genereren over de uitvoering van de VRIS-werkwijze. Deze informatie zal enerzijds gebruikt worden voor sturing van de met de VRIS-werkwijze beoogde resultaten en anderzijds opgenomen worden in de Rapportage Vreemdelingenketen aan uw Kamer. De doelstelling is om in de eerste trimesterrapportage van de Rapportage Vreemdelingenketen van 2006 informatie op te nemen over de uitvoering van de VRIS-werkwijze.

¹ Hier speelt momenteel nog een afhankelijkheid van het doorvoeren van een aantal inhoudelijke aanpassingen in de betreffende systemen en van de voortgang van de implementatie van het KMar-systeem.